

ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СЦЕНІЧНИХ НОМЕРАХ ХОРЕОГРАФІЧНОГО ЖАНРУ

Бойко Валерія Андріївна

ORCID ID: 0000-0002-3439-7590

Аспірант КНУКіМ, асистент кафедри режисури естради шоу
КНУКіМ, Україна

Тема інтеграції сучасних технологій у мистецтво завжди цікавило науковців в контексті трансформації специфіки створення художнього твору. З розвитком науково-технічного прогресу, впровадження креативних технологій у сценічне мистецтво, як одного з найактуальніших напрямів мистецтв, стало очевидним. З однієї сторони машинерія та технології спрощують вираження змістовної складової постановки, додаючи до інструменту режисера нові засоби втілення ідейно-тематичного направлення, проте водночас, стають повноцінними учасниками сценічної дії та потребують часу для постановки.

Сучасні або, як їх ще називають, креативні технології – нове «слово» в режисурі, що дозволяє привернути увагу вибагливого глядача, розширити спектр дієвих можливостей сценічного простору та осучаснити класичні форми реалізації режисерських задумів та прийомів. Серед жанрової палітри сучасних номерів, унікальні приклади інтеграції та використання технологічних ноу-хау виявлено у режисерських роботах хореографічного жанру. Роботизовані фігури, 3-D mapping, голографічна проекція, доповнена реальність – розповсюджені технології, що використовуються у хореографічних номерах.

Перше десятиліття XXI століття ознаменувалося початком роботизації сценічного простору. Саме в цей період на сцені з'явився робот KUKA – автоматизований багатофункціональний робот, що використовується у промислових цілях. Перевагою робота є форма «руки», яка здатна обертатися на 360° та переміщувати у просторі достатньо важкі предмети. Аналізуючи практику використання роботів KUKA знаходимо безліч практик реалізації функціонала даного виду техніки за допомогою монтажу лазера, LED-панелей, елементів декорацій, реквізит тощо... У 2017 році у робота з'явилась «душа». Тайванський інженер та митець Хуанг Йі створив технологічний перфоманс [1] на науковій конференції TED, де виконав хореографічну постановку разом з роботом. Хореографія та рухи KUKA були побудовані таким чином, аби створювалась ілюзія взаємодії з танцівником. Атмосфера номера, завдяки поєднанню пластичної драматургії та ліричної гри Джошуа Романа на віолончелі, чуттєва, витончена та змушує глядачів співпереживати виконавцям. Це історія про митця, про те, як людина поринає у власне творіння та стає керований ним, потрапляючи у пастку власного витвору мистецтва.

Ще одною цікавою практикою реалізації режисерського задуму за допомогою креативних технологій у номерах хореографічного жанру є голограма. Голограми – це зоровий обман, ілюзія наявності графічних об'єктів у реальності. Яскравим прикладом використання голографічних проекцій є унікальний голографічний номер хореографічного жанру “Holographic dance 360” [3] 2019 року, авторами якого є український постановник Олександра Лещенко та компанія Magic Innovations. Хореограф помістив себе у простір, що створювався за допомогою спеціальної тонкої

сітки на яку проєкціювалося 3-D зображення. Сценічний простір, в якому перебував танцівник, був невеликий, через що було досягнуто ефекту «витягнутої руки» і глядач зміг «доторкнутися» до голографічного світу у якому перебував виконавець. Тематично, номер ніс у собі філософські роздуми про складність та багатогранність внутрішнього світу митця. Сюжет номера побудовано на внутрішніх переживаннях артиста перед виходом на сцену. Відповідно до відгуків глядачів, номер запам'ятовувався, був динамічним, вражаючим та емоційним. Відмінною ознакою номера стала синхронізація фізичних дій виконавця та просторових змін голографії. Ілюзія прямого впливу танцівника на графіку прослідковувалась протягом всього виступу.

За допомогою методики створення голографічних зображень, що має назву «Привид Пеппера», вже були «оживлені» відомі виконавці Уїтні Г'юстон та Майкл Джексон. Останній продемонстрував свої хореографічні навички у номері на церемонії нагородження Billboard Music Awards 2014 року [4]. Подібна практика наявна і на українській сцені. Так за допомогою доповненої реальності, що накладалась на етапі постпродакш, у 2021 році на паркеті проєкту «Танці з зірками» з'явилася голограма українського хореографа Григорія Чапкіса [5], який помер декількома місяцями раніше. Об'єкт станцював декілька елементів бальної хореографії, які раніше виконував артист та привітала всіх глядачів.

Ще одним вражаючим номером є робота українського режисера О. Боднарчука для програми America's Got Talent [2]. За допомогою спеціальної проєкції на воду було досягнуто оригінального прийому створення графічного стереоскопічного виміру. Артисти буквально з'являлись та зникали у потоках води, які відпивали проєкційні промені. Водні технології передбачають собою дію у спеціально побудованому резервуарі, в якому є сток води і, звичайно, конструкція для пуску. Під час запуску щільного потоку води та «дошову стіну» проєкціюється графіка, що може бути як 3-D, так і 2-D.

Постановка хореографічного номера з використанням сучасних технологій досить складне технічне завдання яке потребує якісної роботи режисера, хореографа та графічного дизайнера або інженера техніки. Наразі, трансформаційні процеси зміни виразних засобів та технологічного оснащення змушують митців адаптуватися до нових можливостей сценічного простору та формують тенденції до постановки сучасних хореографічних номерів в сценічному мистецтві.

Список використаних джерел:

1. A human-robot dance duet | Huang Yi & KUKA URL: https://youtu.be/Q-sK-s_TzN0.
2. Freckled Sky: Howard Stern Hits Golden Buzzer for Dance Duo - America's Got Talent 2015 URL: <https://youtu.be/oOtbAxBRkyM>.
3. Holographic Dance 360/ Alexander Leshchenko/ Magic Innovations URL: https://youtu.be/00bQY6_cJU4.
4. Michael Jackson - Slave To The Rhythm URL: <https://youtu.be/jDRTghGZ7XU>.
5. Триб'ют-номер на згадку про Григорія Чапкіса – Танці з зірками 2021 URL: <https://youtu.be/0-14wmScmA0>.